

ZENSKÁ HLÍDKA.

ŘÍDÍ M. BUREŠOVÁ.

Em. št. z Lešehradu:

KRAJINA NOCI.

Mhly závoj čera nad krajinou spívá,
a staré alej opuštená tklivá,
do hládky plavné, v kterém šlopořívá
v úplňku měsíce stříbrný a snivý.

A v bloudém lesku tonou žluté nivy,
v rákosí vánek zbloudilý si zpívá,
v daleku dřímon hvězdy zdumělívy,
a líně temno u silnice zívá.

To ehvilé je, kdy strážidla se rojí,
kdy teskná duše schoulena se bojí
vykřiknout hrůzo, jakou bývá jata
na cestě, která k hostinci se stáčí,
jenž, opuštěný, truchlivěmu spějí,
otvírá svoja těžká, černá vrata.

VZDĚLÁNÍ ŽEN NA MORAVĚ ZA POSLEDNÍCH 40 LET.

Vypisuje M. Nečasová.

Povzbuzena radostným shledáním Moravanek v "Ženské Hlídkě" kolem paní Skoumalové, které prozrazuje, že v těch Moravankách, byť je od nás oceán odděloval, bije srdce plné lásky k Moravě, v níž samy se zrodily nebo jejich rodiče — doufám, že se jim zavděčím, když v "Ženské Hlídkě" něco o té milé staré vlasti prozradím, když jim sdělím něco z ženského našeho žítí.

Právě když paní Skoumalová do Ameriky před 40 roky odjížděla, začaly se ženy na Moravě probouzet k duševnímu životu. V té době usilování několika vlasteneckých dam utvořilo se v Brně pěkveč ženský spolek "Vesna", který hleděl českou písní dobýtí si srdce dívek a paní, které tehdejší zvrácenou výchovou v německých klášterech českým jazyku se odnárodňovaly, považující jej za méně cenný než německý.

V klášterech odešlo se nám mnoho žen, a tak se stávalo, že i nejpřednější vlastenečtí naši mužové měli ženy, které se cítily více Němkyněmi než Češkami a dle toho opět děti vychovávaly. Jde tato klášterní německá výchova byla příčinou, že Morava tak zvolna probouzela se z duševního spánku, do něhož byla uvedena nebláhnými následky hitvy na Bílé Hoře, kde nejen náboženská svoboda starých Čechů zašlapána, bible zničena, lid tělesně i duševně ujařmen, zotročen nesnesitelnými robotami, ale zvolna také o svůj jazyk připraven, an že škol a z úřadů byl vystrčen a německým nahrazen.

Ženy ve spolku "Vesna", šťastným osudem z duševního spánku dříve probuzené, zatoužily i své družky šťastnými učiniti v blaženém citu "jsem Češka". Výtečnou pracovníci ve "Vesně" byla neupavná vždy učitelka Eliška Machová. Této energické, velice nadané a všestranně vzdělané ženě mnohá dívka a žena moravská děkuje, že v ní začalo srdce tlouci všelej pro vše českou a že zatoužila po vědění a vzdělání. Nezištně pracovala, nedbajíc překážek kládekých jí Němci, ba i z vlastního tábora.

Máje "Vesna" takovou ženu v popředí, působila velmi činně. Ke zpěvu přidružily se brzy přednášky, jež měly hlavně účel buditi v ženách vlasteneckého ducha. Šestnáct let působila "Vesna" zpěvem a přednáškami na probuzení českých žen, a když rozmnožen počet jejich, přistoupila k založení první české dívčí pokračovací školy v Brně, v níž 30 dívek učilo se literární předmětům a ručním pracem. Vyučování obstarávali profesori brněnští. Byl to zvláště prof. Fr. Bartoš, který již od počátku při "Vesně" stál; učil češtině členky "Vesny"; přednášel a když založena škola, obětavě jí řídil, podporuje ji hmotně až do smrti i v poslední vůli na ni nezapomněl, když již dávno ujal se řízení škol dosavadní ředitel Fr. Mareš.

Školy Vesny varšatsky kabloroční úžasné. Dorostu dívčích na Moravě jakoby se někdo dotekl kouzelným proutkem. Dívky vlasteneckým zápalem zantecny, hlásily se ke svému právu: došly vzdělání jako hoši. "Vesna" jim

ho poskytovala. Postupem času zřízeny při "Vesně" četné školy: průmyslová a několika oddělení, obchodní, vyšší dívčí, lyceum, hospodyňská a kuchářská, nejnověji ústav pro vzdělání učitelek na školy hospodyňské a kuchářské, jedině toho druhu v Bačousku, jichž ředitelkou stala se chvalně známá dlouholetá učitelka "Vesny" sl. Eliška Kozlová, jež také nedávno jmenována první živoznenskou inspektorkou v Rakousku.

Co "Vesna" pro ženu moravskou již vykonala, nedá se ani oceniti. "Vesna" probudila v ženě moravské duši, duši toužící po vzdělání a po pravdě, duši naplněnou láskou k vlasti a národu. — "Vesna" probudila v naší ženě také sebevědomí, neboť vedou jí k samostatnému tvoření, by sama mohla životní potřeby si opatřiti, přivedla jí k poznání, že rovnocenná je s mužem a že přísluší jí proto stejná práva životní, kulturní i politická.

Školy "Vesny", mající nyní pěkně výtavnou budovu, mají vzorné zařízení pensiónát pro své žáky, jichž bývá nyní přes 600. Mimo hlavní školy pořádá "Vesna" různé kursy: pro šití bílé, pro šití šatů, pro vaření, praní, čištění, hotovení klobouků, pro jazyky, hudbu a zpěv, a to i večerní kursy, jichž se mohou účastniti i služky a důlnice, ve dne zaměstnané.

Česká Morava povinna je "Vesně" mnohými díky.

Za příkladem "Vesny" zřízen v Olomouci příspěvkým zveřejněným kanovníka, hraběte Poettinga, podobný ústav. Nedaleko Olomouce založily tehdy klášternice řád sv. Dominika vyšší dívčí školy, což hrabě Poetting, ač kněz a dobrý kněz, velice nerad viděl, říká, že jest mu to, jako když slepý slepého vede, vidí-li klášterní, která nic o světě neví, vychovávají dívky, která se má v tom světě jedinou s úspěchem pohybovat. — Odpor jeho ku klášterní škole byl příčinou, že obětoval své jmění ku zřízení dívčích ústavů, jenž nesl jméno "Poettingeum" na památku svého, již zveřejněného zakladatele. "Poettingeum" odešloval již také Moravě mnoho uvědomělých, vzdělaných žen, zvláště ze severní a vnitřní části Moravy.

Také v západní Moravě, ve městě Velkém Meziříčí, zřízen po zpusobu "Vesny" dívčí ústav podle jménem "Světla", na počest naší spisovatelky Karoliny Světlé. Při "Světle" zřízena je i škola sešlá a škola zahradnická. Na této škole vynesl se dívky důkladně zahradničtí a mají pak právo na základě výučního listu provozovat zahradničtí jako živnost.

Mimo tyto tři dívčí ústavy máme na Moravě skoro jiz v každém městě dívčí měšťanskou školu, na nichž se dívkám dostává vyššího vzdělání než na školách obecných. Také škol obchodních jednorodných i dvourodných máme několik. V Kroměříži již léta výborně působí "Dívčí škola hospodářská", určená pro vzdělání dívek rolničkých. Čtyři ústavy pro vzdělání učitelek odevovávají ročně dosti učitelek, že jest jich již u nás nadbytek.

V Brně utvořila se "Dívčí Akademie", mající na zřeteli vyšší dívčí vzdělání a založila již dvě dívčí reálné gymnasia, ve Valašském Meziříčí a v Brně, kdež dívky připravují se pro vstup na vysoké školy: universitu a techniku.

Dívky vyšší z různých těchto škol zaměstnány jsou v obchodě jako prodáváčky, pokladní, písařky, účetní, dále v různých školách, kancelářích, v bankách, záložnách, na poště, při telefonu a telegrafu, vřtce není pomalu míst, kde by žena nekonkurovala s mužem, a tak paní Skoumalová, když přišla se nyní podívat na Moravu, již by ten náš ženský svět ani nepoznala. Všude jeví se pokrok, adskonale, ale jsou-li ty nynější ženy tak milé, prosté a upřímné jako jejich babičky — to nevíme, ale zle nejsou.

Arna S. z Prahy. — Letos jsme již v té naší Praze napolo usmážen. Den jak den kruté vedro. Všechno klesá a vadne pod feřavým jeho želem. Běda tomu, kdo zaklet bývá v tu dobu do široké prouhy zaprášeného světla, padajícího přes vysoké střechy v dusnou kancelář, přikovánu k pracovním stolku. Jaký div, že vkrádají se hustší pauzy v odměněné vzrání per, věcnou tu hudbu kancelářů a že se klade lenost jak olovená tíha na shrbené postavy zoufalých písařů. Jak úmorné a nezdravé celý den trávit ve zkaženém vzduchu, opisovat různé nechtuté případy, vyplňovat papír stále stejnými obchodními frásemi. Poznáním takovým dovedu si vážit svého postavení, které mi umožňuje vždy půl dne věnovati sobě; a teď za ohromných veder přichází prázdno tím více vhod. Zajedeme si někde za město, sedneme do lesa; tam alespoň slunce tak nepraží. Poslední výlet se nám zdařil. V Lábeči vystoupily jsme z vlaku, prošli skupinu skal zvanou Džbán, pak Divokou šárku (České Švýcarsko). Dívčí skok, (kdež bojovala kdysi šárka se Ctiradem) a konečně zaslý jsme do Čertova mlýna k posilnění. Po té vystoupily jsme na vysokou a sráznou skálu, ježž halvány ční ojedinele hluboko do rozkošného údolí. Dnes uznávám, že jsme příliš opatrní nebyli a nedbajíc napomínání starších kolegův, že zvolily jsme si za odpočinek místo sotva poněkud přístupné. Z těch kurážnějších lidí nás jen několik a těšilo nás viděti se hodně vysoko nebo stranou od ostatních, třeba že jsme se musely pevně držet, aby nás vítr, který nám vlas neumožně neochradil — dohl nesoukl. V té výši zpívaly jsme se skřiváčkem o závod a protějšky skály nesly k nám zpěv ozývoun. — To bylo arnif před několika týdny, kdy přec nebylo tak nesnesitelné horko. Ale dnes není ani pomýšlení na výlet. Koupání je teď jediným sportem. Pohlíž Bránka je právě Ostende. Ve Vltavě hemží se plný dam a pánů. S rozkošným děvaj se umíšeti vlnami, které nímogedoucí parník ke břehu donáš — anebo nechají si, ležce na břehu, slunce se nejděle na sebe pražít, tak že jsou osmahli, jakoby celé léto trávili v Grasmu. Ale ani voda v řece neskýtá přílišného osvěžení. Je teplá a po vykoupání je teprve horko. A přšet ne a ne! — Již mčtáči přejí si vrouceně trochu toho deště, což teprve rolníci, jichž úroda ležde, ne-li zcela, již napolo je zničena. Lze čekat největší drahotu a my si to pak v městě také odneseme.

Františka Otoupalíková, David City, Nebr. — Čtená redakce! Musím vám povědět, že jsem již zase doma. Pobyla jsem tři týdny mimo domov a několik jsem byla bez starosti, neb za mě řídili vše žemí synové a nevěsty, přece mne jen povinnost nutkala domů a nejvíce z té příčiny, že jsem měla opravdový strach, že mi nebudou viděti všechny dopisy mi zasláné. Za tři týdny mne došlo sto třicet pět dopisů, které jsem ovšem nemohla zodpovídat, neb by mi to bylo vzalo všechno můj čas. A pak, drahé, každá jste mne o něco žádala, a tu mi bylo velice líto, že musíte sekat, až se vrátím domů. Než nebylo jiné pomoci. — Proto jsem také spečala domů, kdež na mne čekalo stejné množství dopisů. Teď již po celý týden na ně odpovídám, ale již mne unavuje celé dni sedět a psát. — Tak — nyní to už víte a musíte mi všechny odpustit — a vás, čtená redakce, prosím za prominutí, že vás obtěžuji, avšak opravdu neznám jiné cesty, jak bych mohla všem poděkovat. A, abych řekla pravdu, nemám ani dost slov, a bych vám vyslovila — ha ani nevíte pouhými slovy vyjádřit — srdečné díky za úctu, jakou jste, draží přátelé, pro mne měli. Kdy vám to oplátní? V St. Pauli jest mi nejvíce poděkovati paní Kutíkové, která mi byla přítelkyní milou a upřímnou. Jak ráda, jdoucí okolo, jsem se u ní zastavila a rozumné slovo s ní promluvila. O, jak na vás, sestro, vzpomínám! — Jak jest to krásné, že se můžeme svát sestrami! Byla bych se velice ráda účastnila schůze, ale te se za měhu u vás pobytu neodbyvala. Dále žádám paní Janovou za prominutí, že jsem jí obtěžova-

ly, právě když se chystala na veselku své švakrové. Nu, alespoň mohu říci, že jsme jedli i pili ze zásob, určených pro veselku mladých manželů (nevěsta Mary Janová, ženich F. Johánek), kteří přijeli z Omahy a třetí den se do Omahy zase odebrali. Dále děkuji paní Bartové, která mě chce vždy jen pohostit, pak pí. Bachrové, učence a příjemné paní, ježž manžel jest konsulem na Filipínách. Jak se o mne zajímala a co se mi náfikala, abych a ní jeden den strávila — a mně nebylo možno pí. Bachrové vyhovět, až teprve poslední den před odjezdem. — Nezapomenu nikdy, jak jsme se výborně bavily a její upřímnost mi nevymizí z paměti. Srdečné díky za tu lásku ke mně! Stejně srdečné děkuji všem ostatním v St. Pauli a žádám je za prominutí, že nelze mi uvéstí všechna jména — neb nesním laskavosti redakce nadužívat. — Byla jsem též žalována svými přáteli a známými, abych přijela do Ord — a je-li-liž tam jela má deera, jela jsem též. Na cestě do Ord upoutal mou pozornost krásný pohled na Loup River, vinoucí se podél dráhy až do Ord. Vím, že jsou jiná místa krásnější, ale mnohdy i v pustině najde se koustek, který mysl naši upoutá na vábné krásy přírody. — Když jsme přijeli do Ord k paní V. M. Grubové (pani Grub tam má rozsáhlou eihelnu a krásné obydlí jako zámeček na kopcičku, od něhož asi na vzdálenost, co by dohodil koženec, víme se řeka Loup, z níž vykukují krásné ostrůvky), tu jsem nemohla prvého rána ani dočkat. O půl páté hodině ránní jsem vstala a vystoupila jsem na balkon, kde jsem zažila rozkošné jitra. Zřela jsem, jak voda spěla kolem k východu na západní straně, a východ ležde se vodní hladina řeky. Nevím, jak dlouho jsem na balkoně proležela, ale již bylo krásné slunko hezky vysoko, když na mě křídil krásná, tlustá, červená paní Mazačová, přejíc mi dobrého jitra. Jak mne ujišťovala, že jsem již vyčlela! (Novím ovšem, je-li tomu tak, třeba mi jen pochlubovala). Je to hodná mladá žena a přála si, abych s ní byla, ale nebylo to možné, neboť jsem nechtěla urazit tak hodné manželé Grubovy. Okolí to mne tak odevrala a deeron a celou rodinou k řece, abychom se v ní vykoupaly. Všechny se svěkly a hup do vody. Na mne pak volaly, abych též šla. Slunce pěkně hřálo a voda se třpytila, nedivte se tedy, že mě to velice vábilo — bylo to poprvé v mém životě. Ale, nesmějte se. — Svéleu šaty, vlastně jen kimono, a již slézám do vody. Voda mi podržela nohy a brzy se mi motala hlava, že se mi zdálo, jako by vše kolem mne jen leželo. Pak na mě křídely, abych šla doprostřed řeky, že si tam sedneme na písek. — Bylo to sice daleko, ale přece jsem se tam dostala. Sedly jsme si a pak zase jsme se brodily řekou, v níž jsme pobýly přes hodinu. — Na to jsme vylezly a šly domů. Tu na mne křídil paní Mazačová: "Pojďte sem, paní Otoupalíková!" Šla jsem tedy a ona povídá, směje se, ale již nemohla jsem ze sebe dostat slovo, kola se mi dělala před očima, celé tělo se mi třáso a umdlávalo. Vymluvíla jsem se, že se musím jít převléci, neb jsem byla jako hastrman (jak lidé říkají). Nepochlúbila jsem se, jak je mi nevolno, až teprve když má deera začala věsti stejnou, tu jsem si pomyslíla: "Víš dobře, že's neměla být ve vodě tak dlouho, ale že se ti to líbí, zapomněla's na následky." Tu jsem se i já přiznala a pravou příčinu pověděla. Nu, nedivte se, že si člověk tím, co se mu líbí, mnohdy uplývá, neb na opatrnost zapomene. Byla jsem se svou deeron pozvána k manželům Vezdovým na oběd, po obědě jsme šly navštívit své známé, paní Pečinkovou, která jest též mladá a hezká. Chudáčkovi zatajily mé jméno, až pak jí řekly, že ji obětovaly a aby hřdala, kdo jsem. Byla překvapena. Pak jsme šly k rodině Beranové, která, jak je vidět, všim oplývá. Ale nemoc deerných, která si zabodla jehlu do kolena a snad musí být operována, velice je trápí. Na to jsme vykonaly návštěvu ještě u mnohých hodných rodin. Při obědce jsem náhodou spatřila krásnou budovu

— síň Z. Č. B. J. Bylo mi to tak milé, že jsem zůstala stát a odecházela, zase jsem se zastavila, tak že mě průvodci daleko předešly. Jak jest krásná a rozsáhlá ta síň našich bratří a sester! Věřte, že jsem se s ní nemohla ani rozloučit a nevím ani proč — chtělo se mi do pláče. Snad proto, že my v David City nemáme ničeho. Jaký jsem měla v okamžiku tom pocit, rozmohu opravdu vypsat. Jak je to krásné, můžeme-li říci: "Jsem tvá sestra, jsem tvůj bratr!" Vážně si toho. — Nemohu vám při nejlepší vůli vyličít, co jsem za ty tři týdny zažila radosti — jak u našich bratří a sester tak i u svých deer a zeťů a četných přítelkyň. Každý mi jen chtěl stisknout ruku. Pane Ambroze, jsem vždy ráda, když se s vámi sejdou. Nyní pak jsem poznala i mnoho jiných přátel. Lítuji, že jsem již odjela z Ord, když mnohé přišly k manželům Grubovým, aby mne viděly a se mnou se pobavily. O, jak ráda bych vás byla ještě spatřila! Ale, přijedu zase, neb se mi v Ord velice líbí. Děkuji ještě jednou všem, zvláště pak manželům Grubovým a Vezdovým za vzácné pohostění.

Marie Jirásková, Addy, Wash. — Čtená redakce a milé spolusestry! Přijímte ode mne srdečný pozdrav a odpusťte, že jsem vám nedávla o sobě tak dlouho věděla. Vždyť, jak víte, při tom slavném farmářen se toho božího času nedostává, zvláště pak na farmě dožad nevdělané. Nem-li již co seti neb křiditi, tu se zase musí vytitit lo pro příští rok ku vzdělání, neb jest tu skorem vše lesem porostlé a v takovém případě má jeden stále na pospěch jak v létě tak i v zimě. A k tomu jsme pouze samí dva, či vlastně jen půldruhého, neb já mohu svému starému pomáhat jen, jak se říká, na úkradek, a o lidi ku zjednáni jest tu velmi zje. — Ze jest tu letošního roku počasí krásné, jest vám již známo z pera p. Ant. Klementa, našeho krajanu. Toš nás velice, že se mi tu mezi námi tak líbí. Avšak ferina ten se ani nepochlubil, že jsme to byli jen my, kteří jsme mu sem cestu vyštápli. O, státní nového tu není nic zvláštního a proto pro dnešek již skončím, přefere a bude více pokdy, zase vynahradím, co jsem byla promeškala, a splním to, co jsem vám v minulém dopisu slíbila, a pobavím vás tedy jak náleží. Pozdrav všem čtoucím, zvláště našim milým pořadatelem a všem dárnám, jež měly se mnou soustrast, vzdávám upřímný svůj dík!

Anna Kulíková, South Omaha, Nebr. — Čtená redakce! Mnohdy nepřítel chvilku vyčkal — by mužnou trýznám nebystal.

K dnešnímu dopisu poskytla mi látku naše pořadatelka, pí. M. Burková. Její poněný článek "Boj" přesvědčil zajisté mnohé o pravdivosti. Snad není na světě nic bolestnějšího nad poznání, že jsme se zklamali v osobě, již jsme důvěřovali. Jinak jest zde, jinak ve staré vlasti. V rodném domově se člověk i lehčeji obhájí — v místě, kde se zrodil, odrůstal dětským šatečkům, tam, kde vidívali nás chodit do školy, znali dopodrobna vše, co s námi souviselo. A tu, stihli-li nás osud zlý, měli pro naše utrpení alespoň slovo útěchy, jež plynulo ze srdce útrpného, s námi otfieho — a proto i ta naše důvěra vůči nim byla jinačí. My tak rádi ulevili srdci svému, my důvěřovali a pověděli vše, jen abychom si ulehčili. Ale jinak jest zde. Cizí země jakoby vtiskla cizí cit (nelásku a hrabivost) v srdce našich rodáků! Není zde mezi námi opravdové lásky, ať spolky nás bratříkují. Druh druhá by mnohdy ušval. (Ale obyčejná mluva) ukousal. Proč to vše... V té nekonečné dálí, jsouce odloučené od milené vlasti a ode všeho, co nám bylo tak drahé! Proč se člověk shledává tady s tolika protivensstvími? Právda — ta se zde utlumí, jsou-li po ruce jen dollars, a nám to nebude pranic vadit. Budeme se dále bratříkovat a poněně komplimenty dlat leakterému darebáku, za kterým, býtí to ve staré vlasti, dávno by se již byly zavřely dvěře trestnice — a nám to zde pranic nevadí. Padne nějaký pověšený vtip... a i nevinná jest omluva... a ve skutečnosti pravda v našem srdci byla ubita. Jaka

to zbabělost, jaký charakter, jednáme-li tak! — Paní pořadatelka píše dále: "... Velice smutné a bolestné... za to však lidské..." Myslím, že se stala chyba tisku, že mělo státi nelidské. Co jest to za člověka, nerozezná-li dobro od zla? ... A proto z vlastní zkušenosti radím milým čtenářkám, našla-li některá z vás duši upřímnou, važe si jí nade vše, avšak k lidem, kteří se k vám staví přátel-sky z jakékoliv jiné příčiny, budíž důvěra vaše omezena. Pravého přtele poznáte nejlépe tehdy, když špatně se vám vede. — Paní Anně Prokopové z Hamill, So. Dak., sděluji, že Lípice jest obec blíž Světlu, jež se chlubí krásným, ač již pobořeným hradem, patřícím někdy rytíři Trškovi, nyní knížeti Trautmansdorfovi. Prohlédla jsem si tam vše a nejvíce jsem obdivovala silné zdvo hradu, na němž pohodlně může jeti pár koní s vozem. Pod odlupujícím se zdívm byly též objeveny staré krásné malby. Srdečný pozdrav všem!

Barbora Pacas, Linwood, Nebr. — Čtená redakce! Časopis ráda čtu a proto myslím, že mi pro můj dopis nějaký kousek místa v něm dopřejete. Musím vám sdělit, jaké překvapení se nám stalo, bylo to 12. srpna; přijeli k nám paní Sedláčková z Weston a paní Sedláčková od Colon. Tyto zmičené paní nedaly nám žádnou zprávu o svém přjezdu. Ten den byl v Morse Bluff karneval, tedy jsme se ho účastnili a zdrželi jsme se tam trochu déle, tak že jsme přijeli v 10 hodin večer. Když jsme se blížili k domovu, viděli jsme, že je u nás rozsvíceno. Můj starý povídá: "Ty jsi nechala rozsvíceno!" Já v uleknutí jsem se vzpamatovala, že jsme odjeli ve dne, protož jsme trnuli obavou, co se as mohlo stát. Když jsme přijeli až k domu, starý povídá: "Podržel koně a já vyšetřím, co je."

Vzal si nějakou obranu a šel pod okno; oknem pak viděl, že je stůl plný klobouků, tedy obranu odložil. Od okna se vrátil, uklidil koně a šli jsme. Když otvíral dveře, tu zmičené paní vyrušil ze spaní. Bylo nám divné, kudy se do domu dostaly, neb jsme zamkli před odjezdem. Pak nám řekly, že vlezly oknem, neb na jednom nebyl drát, který chrání okno před kroupami. Tedy jsme povídali, že to bylo právě překvapení. Tak, milé družky, která byste šla na návštěvu bez daní vědomosti a trefila na to jako ony paní, tož se podívejte, kde nechal tesař díru. Zároveň posílám předplatné na "Pokrok" \$1.50, na "Česko-Americký Venkov" \$1.00 a 10 centů na semena, která mně můžete zaslat hned. Srdečný pozdrav všem čtenářkám a čtenářkám.

Byla to tmavá noc. — Tak tmavá, že nemohl vidět hlavy svých koní. Náhle uzřel na levo světlo. Následoval "bludičku" a zapadnul do bahna, farmář, koně a vše. Mnozí, kteří churaví, zkoušejí to a ono. Následují jen příliš časté "bludičky" a nevědí o tom, až je skoro příliš pozdě. Nemařte cených okamžiků, jste-li však nemocni nebo nějak nesvojí, počněte uživat Dra. Petra Hoboka. Shledáte, že to není žádná "bludička". Stoleté stálé užívání dokázalo jeho zdraví dodávající sílu. U lékárníků nemůžete ho koupiti. Prodává se lidem přímo od vyrahitelů Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 19—25 Hoyne Ave., Chicago, Ill.

Potřebujete nějakou Tiskovou práci

S důvěrou obraťte se na moderně zařízenou, ryze českou, uniovou tiskárnu: POKROKU ZAPADU, 1417 So. 13th Street